

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/13/2021
Identifikačné číslo spisu:	5716011207
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5716011207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 24. marca 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného O. N. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/40/2020 z 30. júna 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. N. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/107/2016 z 5. novembra 2019, bol obvinený O. N. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 6. februára 2016 v čase okolo 01:15 hod. v bare O. U. vo S., na ul. X. československej brigády č. XXXX, si sadol ku stolu, pri ktorom sedeli T. N. a poškodený M. Z., nar. XX. O. XXXX, a následne od nich žiadal požičať peniaze, vzápätí im ukázal a na stôl vyložil plynovú pištoľ a chcel ju založiť za 50,- €, keď od M. Z. požadované peniaze nedostal, zavolať O. F., nar. XX. M. XXXX, aby si išiel sadnúť s ním k vedľajšiemu stolu a povedal mu: „Požičaj mi peniaze, potrebujem ich !!!“ na čo mu O. F. odpovedal: „Nedám, lebo nemám...“, vtedy obvinený vyložil na stôl pištoľ a znova sa opýtal O. F.: „Naozaj nemáš tých 50,- € ?...“, keď O. F. znovu odmietol dať obvinenému peniaze, obvinený zobral zbraň zo stola a pod stolom ju „obtiahol“ a povedal O. F., že tá zbraň je funkčná, napriek tomu mu O. F. iadne peniaze nedal a následne obvinený opätovne prišiel k stolu k poškodenému M. Z. a pýtal si od neho peniaze, keď mu poškodený povedal, že nemá peniaze, nato obvinený zareagoval tak, že M. Z. chytil pod krkom za bundu so slovami: „Ty, aby si nemal peniaze?!...“, pritom sa natiahol cez stôl a držiak stále M. Z. za bundu pritiahol si ho k sebe ponad stôl, pričom mu poškodil zips na bunde, vzápätí O. F. vyhlásil v bare „záverečnú“ a vyzval prítomných, aby opustili bar, čomu obvinený, poškodený a T. N. vyhovel a odchádzali, pričom vonku pred barom obvinený sa rukami načahoval za poškodeným M. Z., ktorého chcel pritiahnuť k sebe, čo uvidel O. F. a poškodeného M. Z. radšej stiahol do vnútra baru, následne okolo 02:00 hod. vyšiel z baru von aj M. Z., vtedy k nemu spoza rohu opäť pristúpil

obvinený, ktorý si na neho pred barom počkal, chytil M. Z. znovu pod krokom za bundu, oprel ho o zábradlie a vyzliekol mu proti jeho vôli rozopnutú bundu, pričom sa poškodený z obavy z obvineného, ktorý mal zbraň, tomuto nebránil a umožnil obvinenému zobrať mu jeho pánsku športovú bundu s kapucňou modrej farby zn. F&F, v ktorej sa v tom čase nachádzala čierna koženková peňaženka s peňažnou hodnotou vo výške 25,- €, občiansky preukaz číslo I. XXXXXX a kartička poistenca zdravotnej poisťovne DÔVERA - zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na meno M. Z., nar. XX. O. XXXX, bankomatová karta vedená k účtu poškodeného vo Všeobecnej úverovej banke, a.s., so sídlom v Bratislave, č. ú. IBAN Z. a mobilný telefón zn. MICROSOFT LUMIA 535, DUAL SIM s číslom IMEI 1: XXXXXXXXXXXXXXXX a IMEI 2: XXXXXXXXXXXXXXXX so SIM kartami s pridelenými telefónnymi číslami XXXX XXX XXX a XXXX XXX XXX vedené v mobilnej sieti operátora ORANGE SLOVENSKO, a.s., so sídlom Prievozská 6/A, Bratislava 821 09, IČO: 35 697 270, na účastníka M. Z., čím poškodenému M. Z., nar. XX. O. XXXX spôsobil škodu vo výške najmenej 129,- €,

uvedeného konania sa obvinený dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 1T/91/1999 z 1. marca 2000, právoplatným 18. apríla 2000, odsúdený pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a iné, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) a 1 (pol) roka so zaradením do druhej nápravno-výchovnej skupiny, pričom obvinený uvedený trest vykonal 20. septembra 2001;

uvedeného konania sa obvinený dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/149/2000 z 10. decembra 2003, právoplatným dňa 2. augusta 2004 odsúdený pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a iné, za čo mu bol uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov v tretej nápravno-výchovnej skupine, z ktorého bol podmienene prepustený uznesením Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1PP/8/2009 z 23. apríla 2009 a bola mu určená skúšobná doba na 3 roky, v ktorej sa osvedčil.

Za to bol obvinenému postupom podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, § 42 ods. 1, § 43, § 47 ods. 2 Trestného zákona uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov a 6 (šesť) mesiacov a 15 (pätnásť) dní, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/141/2014 z 19. apríla 2016, právoplatný 19. apríla 2016, ktorým bol obvinenému uložený pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne zrušil aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak z hľadiska na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému M. Z., nar. XX. O. XXXX v O., trvale bytom S., Z. S.. XXXX/X, škodu vo výške 25,- € a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodeného so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 1To/40/2020 z 30. júna 2020, postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Proti vyššie označenému uzneseniu Krajského súdu v Žiline podal obvinený O. N. prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Mejstříka, advokáta v Martine, dovolanie z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení

zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia, stratili svoj podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Martin, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V písomnom odôvodnení dovolania uviedol, že poškodenému treba veriť, pokiaľ sa nepreukáže opak. Poškodený neuviedol presný popis skutku a vždy uviedol niečo iné, no aj napriek tomu súd vyhodnotil celkovo jeho výpovede ako vierohodné.

Pohyb smerom k poškodenému a schytenie poškodeného za bundu s vyjadrením, že on aby nemal peniaze, nezakladá dôvodnosť uznania viny pre trestný čin lúpeže. V danom prípade môže ísť o trestný čin výtržníctva alebo krádeže, resp. priestupok.

Nemožno uveriť tvrdeniu poškodeného, že ho obvinený v exteriéri zatlačil o zábradlie a oboma rukami z neho vyzliekol bundu. Ak by sa obvinený chcel dostať k peniazom poškodeného, musel by poškodeného prehľadať, prípadne ho vyzvať, aby peniaze pod nátlakom vydal. Poškodený mal vypité, vykazoval známky požitia alkoholu.

Svedok T. N. nevidel ako sa všetko skutočne odohralo, a informáciu, že obvinený mal olúpiť poškodeného, dostal len sprostredkované od poškodeného. Z vykonanej konfrontácie vyplýva, že svedok T. N. nevidel kto koho a ako pri incidente vonku pred pohostinstvom chytil.

Vyslovil nesúhlas, že obvineného usvedčujú výpovede svedkov C. Z., M. F. a U. P., ktorí mali opísať, že poškodený bol vyplašený, nervózny, v tvári divný. Nie je možné na základe opisu reakcií či správania poškodeného po skutku ustáliť právnu kvalifikáciu skutku. Neverbálne prejavy a mimika poškodeného nemôžu zakladať právne posúdenie veci.

Keby mal obvinený záujem násilím sa zmocniť financií, prípadne mobilu patriaceho poškodenému, mohol ich v okamihu nahmatať rukami, ktoré mal schované v prednom hornom ľavom vrecku.

Vina musí byť preukázaná prostredníctvom priamych alebo nepriamych dôkazov tvoriacich ucelenú, ničím nenarušenú sústavu, čo nebolo splnené.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Martin vo vyjadrení z 20. januára 2021 navrhol dovolanie obvineného odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Obvinený vo svojom vyjadrení zo 16. februára 2021 k vyjadreniu prokurátora uviedol, že s ním nesúhlasí a trvá na podanom dovolaní.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) podľa § 377 Trestného poriadku pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1

Trestného poriadku).

Najvyšší súd SR zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd SR je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd SR podrobil prieskumu vecné argumenty obvineného zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu SR tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku [veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Skutkový stav môže Najvyšší súd SR hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. S ohľadom na to nemôže Najvyšší súd SR spochybňovať skutkového zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov (výnimku tvorí len procesná situácia spočívajúca v tom, že dovolanie podáva ako oprávnený subjekt minister spravodlivosti v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť, ani dopĺňať (opäť, uvedené neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Ak preto obvinený namietať hodnovernosť výpovedí svedkov, samotný priebeh skutku, a spochybňoval tak správnosť znenia skutkovej vety, tieto námietky stoja mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd SR sa zaoberal aj obsahom dovolacej námietky obvineným vzťahujúcej sa k údajnému nenaplneniu skutkovej podstaty trestného činu v rámci označeného dovolacieho dôvodu a po oboznámení sa s označenou námietkou a jej porovnaním s obsahom skutkovej vety v konečnom dôsledku dospel k záveru, že túto je potrebné odmietnuť ako nedôvodnú, a to riadiac sa nasledovným: Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci dovolací dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky, t. j. formálne i materiálne znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, lebo obvinený použil násilie a hrozbu bezprostredného násilia (hrozbu, že násilie sa ihneď vykoná) vyložením pištole na stôl s otázkou „naozaj nemáš tých 50,- € ?“ a následne obvinený chytil M. Z. pod krk, oprel ho o zábradlie, vyzliekol proti jeho vôli bundu, v úmysle zmocniť sa cudzej veci - pánskej športovej bundy s kapucňou, koženej peňaženky s peňažnou hotovosťou, mobilného telefónu.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. N. odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s ust. § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.